

Socialrådgiverens side

Kontakt ADHD-foreningens
socialrådgiver, Kirsten Nørgaard:
Telefon 53 72 99 08
Tirsdag: 14.00-18.30
Torsdag og fredag: 9.00-14.00
Mail: socialrdg@adhd.dk

Modelfoto

I rådgivningen har jeg erfaret, at det er meget forskelligt, hvordan man i kommunerne tolker mulighederne i Lov om social service, herunder rådgivningsforpligtelsen i forhold til forældre til børn med nedsat fysisk og psykisk funktionsnedsættelse. I dette tilfælde tænkes særligt i forhold til at drøfte aflastningsmulighederne.

Om aflastning

Børn og unge med nedsat funktionsevne og deres forældre har i henhold til Lov om social service ret til aflastning. Der findes flere forskellige muligheder i serviceloven til at bevilge aflastning. Dette er uddybet i Socialministeriets vejledning til, der hedder: "Vejledningen om særlig støtte til børn og unge og deres familie nr. 11 af 15.02.2011." For de fleste forældre til et barn med ADHD er der jo ofte en del ekstra opgaver i dagligdagen. Det kan f.eks. være

- møder i barnets daginstitution og skole
- ekstra opmærksomhed på barnet og ekstra hensyn til søskende, der ofte bliver overset i en eller anden grad,
- ledsage til fritidstilbud, behandling m.m.,
- sikre struktur og planlægning for hver dag
- opdatere og indlære nye metoder m.m.

Et andet forhold er også, at nogle børn/unge med ADHD ikke kan være alene hjemme, selv om de når en alder, hvor det er almindeligt, at de kan være alene. Når det ikke er så lige til, kan det bl.a. skyldes, at der vil opstå konflikter søskende imellem, eller der vil blive undersøgt "farlige områder", der kan få konsekvenser, som slet ikke kan overskues. Forældre til børn med ADHD kan sjældent overlade pasningen af børnene til en ung under 18 år. Deres børn kræver en voksen og ansvarsfuld person, der kan takle udfordringerne og gøre pasningen til en positiv oplevelse.

Mulighederne i lovgivningen

Der kan ydes aflastning efter forskellige paragraffer i lovgivningen. Der kan være aflastning i de almindelige dagtilbud efter dagtilbudsloven eller i servicelovens §32.

Kommunen skal sammen med forældrene finde frem til, hvilke behov for aflastning, der er tale om. Er behovet for aflastning alene

opstået på grund af barnets funktionsnedsættelse og skal gives af hensyn til forældrene og evt. søskende, så kan §84 i serviceloven anvendes. Dertil skal der ikke udarbejdes en børnefaglig undersøgelse (§50 undersøgelse).

Hvis behovet for aflastning begrundes i barnets særlige behov for støtte, skal der bevilges efter §52. stk. 3 nr. 5. Dette kan være aflastning i netværksfamilie, plejefamilie eller i et anbringelsessted for børn og unge, f.eks. privat opholdssted med tilbud om aflastning. Der **skal** forinden gennemføres en børnefaglig undersøgelse.

Endelig kan der bevilges timeløn til pasning i hjemmet. Forældrene ansætter selv en "barne pige" og aflønner efter taksten for pædagogmedhjælper. Dette er en merudgift og ydes efter §41 i serviceloven og udbetales til forældrene i beregningen af de samlede merudgifter.

Venlig hilsen
Kirsten Nørgaard

Aflastning

Af Kirsten Nørgaard,
socialrådgiver i ADHD-foreningen

ADHD-foreningens Rådgivning får flere henvendelser fra forældre, der har behov for aflastning til deres børn. Typisk er der tale om børn, som er meget ressourcekrævende og har brug for forældrenes og omgivelsernes opmærksomhed i særlig grad. Det er børn, som mangler sociale kompetencer og derfor ikke har stabile kammeratskaber. Deres impulsivitet og sårbarhed gør, at det er uforudsigeligt, hvad der pludselig kan opstå af konflikter og efterfølgende vrede/ked af det. Det kræver overskud og overblik hos forældrene, når der hver dag skal sikres en fast struktur, rutiner og forudsigelighed. Samtidig skal der dagligt ageres i konflikthåndtering, omsorg og opmuntring til barnet og ikke mindst omsorg og beskyttelse af søskende, der let "står for skud".

Hvorfor aflastning?

Behovet for aflastning opstår, når der over flere år ikke er "pusterum" i familien. Belastningerne i familielivet parallelt med tid til deltagelse i diverse møder omkring barnet, typisk i arbejdstiden, hvor der adskillige gange skal bedes fri/afholdes feriedage m.v. er også opslidende. Dernæst kommer, at forældrene altid skal forsøge at være på forkant med udviklingen. Der skal planlægges og tages højde for de mindste detaljer i familiens hverdag og fritid, således barnet kan forberedes og sikres mest mulig tryghed. Det kræver overblik og logistik.

De svære overvejelser

Flere forældre fortæller, at de har haft det rigtig svært ved at takke ja til aflastning. De har følt sig som "dårlige" forældre, der ikke magtede forældrerollen. Det er præcis sådan, at forældrene ved henvendelse til Rådgivningen har det. Der er forældre, som er så udmattede og stressede, at de ikke ser andre muligheder end aflastning til barnet, og til trods for afmagtsfølelsen, stadig bebrejder sig selv. Der bliver ofte nævnt, at det er synd for barnet. Nogle mener, at det er et svigt for barnet at blive taget ud af familien, især når der er søskende, der kan forblive hjemme.

Vi taler meget om viden og forståelse for ADHD-diagnosens mangeartede udfordringer, men også om forældrenes erfaringer, læring og træning af pædagogiske redskaber for at tackle barnet bedst muligt.

I rådgivningen til forældrene taler vi ofte om begrebet at være "langtidsholdbar". Hvordan kan de sikre, at de fortsat kan magte opgaven og hermed sikre, at deres barn får de bedste opvækstbetingelser med den rette vejledning? Vi taler meget om viden og forståelse for ADHD-diagnosens mangeartede udfordringer, men også om forældrenes erfaringer, læring og træning af pædago-

giske redskaber for at tackle barnet bedst muligt. Vi er sjældent uenige om, at det er ressourcekrævende for dem som forældre, og vi når også gerne til fælles forståelse for, at de skal have nogle ekstra timer i døgnet/eller frihed på anden vis, for fortsat at kunne magte opgaven fremadrettet. Aflastning er en af mulighederne.

Besøg på et **aflastningstilbud**

Fristedet.

I mine tidligere jobs som socialrådgiver har jeg været i kontakt med flere forskellige aflastningssteder. Jeg har besøgt aflastningsplejefamilier, netværksfamilier og private opholdssteder, godkendt af kommunen. Jeg har for nyligt taget kontakt til et aflastningssted på Fyn, der hedder Aflastningstilbuddet Fristedet og er et privat opholdssted. Jeg ønsker at bringe information om, hvad det vil sige at have børn i aflastning - i dette tilfælde for børn med samme diagnose.

Samtale med lederen af et aflastningstilbud

Lederen af aflastningstilbuddet Fristedet, Boye Talleruphus, fortæller, at behovet for aflastning typisk opstår, når der over flere år ikke er "pusterum" i familien. Belastningerne i familielivet parallelt med tid til deltagelse i diverse møder omkring barnet, typisk i arbejdstiden, hvor der adskillige gange skal bedes fri/afholdes feriedage m.v., er også opslidende.

I de fem år aflastningstilbuddet har eksisteret, har de erfaret, at det i opstarten kan være svært for forældre at acceptere, at deres barn/ung har behov for at komme i aflastning og ikke mindst, at de selv som forældre også har behov for aflastning. Det er en helt normal reaktion. Han opfordrer til, at forældrene tænker på barnets behov og alle fordelene ved aflastningen: Børnene får sociale kontakter og positive oplevelser med jævnaldrende. De oplever, at de kan indgå i aktiviteter på lige fod med de andre. Aktiviteterne og samværet er nemlig voksenstyret og tilrettelagt præcist ud fra, hvad de forskellige børn kan magte og rumme.

Opstart til aflastning

Lederen fortæller, at der inden der træffes afgørelse om aflastning hos dem, har været aflagt besøg og givet grundigt information

om stedet. Forældrene bliver aktivt inddraget i visitationen. Der bliver vurderet, om dette er det rette tilbud, og der bliver forventningsafstemt. Når beslutningen er truffet, bliver der lavet en opstartsplan, som tager individuelt hensyn til barnets/den unges behov f.eks. en blød opstart over flere weekender med og uden overnatninger.

Han opfordrer til, at forældrene tænker på barnets behov og alle fordelene ved aflastningen: Børnene får sociale kontakter og positive oplevelser med jævnaldrende.

Om forældresamarbejde

Lederen: "Fristedet prioriterer forældresamarbejde højt. Vi lægger op til, at forældre både før og efter en aflastningsweekend kan komme i kontakt med mig. Der kan være behov for f.eks. at orientere om forhold, som pædagogerne skal være opmærksom på og/eller støtte deres barn/ung med.

Efter weekenden kontakter jeg de forældre, der har ønsker om dette og orienterer om weekendens forløb. Forældrene er altid velkomne til at kontakte mig".

Forberedelse til aflastningsweekenden

Forberedelsen til en kommende aflastningsweekend er arrangeret således, at Fristedet sender en mail til forældrene og børnene med et program for weekenden. Strukturen for weekenden er velkendt og indeholder de samme tider for søvn, spisning og aktiviteter. Indholdet af aktiviteterne og "ud af huset" er forskellige, men igen gerne gentagelser fra tidligere oplevelser. De voksne, som er ansvarlige for weekenden, er alle pædagogisk uddannede og har viden om og erfaringer med ADHD.

Samtale med forældre

Jeg har taget kontakt til et forældrepar Karina og Mark fra Rudkøbing, som har begge sine børn på henholdsvis 11 og 13 år i aflastning i Aflastningstilbuddet Fristedet.

De fortæller, at deres børn har stor glæde af at være sammen med ligestillede: "De føler sig på ingen måde "forkerte" eller "anderledes". Tværtimod accepterer børnene hinandens særheder og forskellige behov. De er tålmodige i forhold til de andre børn og viser forståelse, når der kommer konflikter". Forældreparret roser personalet for deres omsorg og anerkendende tilgang til børnene. "De er gode til at spore evt. konflikter, styre udenom og få løst situationen fornuftigt."

"Det er en succesoplevelse for vores børn at være i aflastning, de oplever så meget spændende og lærer/træner de sociale spilleregler til at være sammen med jævnaldrende. Det kunne vi forældre slet ikke tilbyde på samme måde. Børnene kommer hjem med succesoplevelser og får opbygget mere selvtillid".

Karina vil gerne opfordre andre forældre til først at tænke på de gode oplevelser, som børnene får i aflastningen. Dernæst kan hun med overbevisning i stemmen pointere, at det er godt for hele familien, når forældrene får muligheder for nogle rolige dage. "Vi tillader os nu at turde slappe af og nyde det, når børnene er i aflastning. Vi ved, at de er i er trygge hænder og har det godt".

"Vi tillader os nu at turde slappe af og nyde det, når børnene er i aflastning. Vi ved, at de er i er trygge hænder og har det godt".

Plejefamilier

Mange børn kommer også i aflastning hos plejefamilier. Der er bestemt både fordele og ulemper ved denne ordning. Fordelene kan være, at det er i en mindre enhed og typisk med færre børn og hermed mere ro. Ulempen kan være, hvis der i plejefamilien ikke er jævnaldrende til barnet i aflastning, så der kan skabes kammeratskaber. Det ikke altid, at et barn med ADHD har behov for at forholde sig til en ny familie, men søger andre børns selskab – præcis det, som ofte er konfliktfyldt i deres hverdag.